

Część 6 Efekty ewaluacji wewnętrznej

Data przeprowadzenia warsztatu refleksyjnego

03.02.2022 r.

W warsztacie uczestniczyli:

Członkowie LGD	8
Członkowie Zarządu LGD	3
Członkowie Rady LGD	1
Członkowie organu kontroli wewnętrznej LGD	0
Pracownicy LGD	4
Inni mieszkańcy obszaru objętego LSR	1
Inne podmioty z obszaru objętego LSR	5
Przedstawiciele ZW	2
Przedstawiciele innych LGD	2

1.	Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiegała zgodnie z planem i można ją uznać za zadowalającą?	<p>W 2021 roku LGD przeprowadziła 3 nabory grantowe. Przedsięwzięcie - Wspieranie/aktywizowanie organizacji pozarządowych, grup inicjatywnych, grup nieformalnych zgromadziło 28 wniosków, z czego do dofinansowania w limicie dostępnych środków wybrano 20. W ramach drugiego naboru z Przedsięwzięcia - Wspieranie lokalnych twórców do realizacji wybrano 8 wniosków złożonych przez lokalnych twórców (wszystkich, którzy aplikowali w ramach naboru). Trzeci nabór na Budowę lub przebudowę miejsc rekreacji i wypoczynku to dwa złożone i wybrane wnioski. Ponadto, Lokalna Grupa Działania przystąpiła do realizacji operacji własnej polegającej na rewitalizacji ścieżki rowerowej wokół Zalewu Sulejowskiego im. Zygmunta Goliata.</p> <p>Nabór z podejmowania działalności gospodarczej zgodnie z zatwierdzoną przez SW aktualizacją harmonogramu naborów przesunięto na I półrocze 2022 r. Realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiegła bez większych zastrzeżeń.</p>
a)	Jeżeli nie to czy poziom realizacji może negatywnie wpłynąć na realizację celów LSR?	Realizacja celów LSR nie jest zagrożona.
b)	Jakie można wskazać przyczyny odstępstw od planu?	Wydłużający się czas oczekiwania na podpisanie aneksu do umowy o realizacji LSR w zakresie pozyskania dodatkowych środków m.in. na rozwój przedsiębiorczości na obszarze objętym LGD, wpłynął na podjęcie decyzji o przełożeniu naboru z zakresu podejmowania działalności gospodarczej na I półrocze 2022 r. Stowarzyszenie Dolina Pilicy zaplanowało uruchomienie naboru w ww. zakresie w ramach jednej tury. Stąd też oczekiwano na podpisanie aneksu do umowy ramowej celem powiększenia limitu dostępnych środków na niniejszy nabór.

c)	<i>Jakie działania można podjąć, by uniknąć ich w kolejnym roku?</i>	Decyzja o przesunięciu naboru z zakresu podejmowania działalności gospodarczej nie była decyzją w pełni zależną od LGD. Stowarzyszenie nie ma wpływu na szybkość zatwierdzenia zmian LSR ze strony SW oraz przygotowania i podpisywania aneksów do umowy ramowej.
----	--	---

2.	W jakim stopniu jakość składanych projektów wybieranych we wszystkich obszarach tematycznych wpływa na osiągnięcie wskaźników w zaplanowanym czasie?	Właściwie nie ma problemu niewystarczającej jakości wniosków. Te przygotowywane przez jednostki sektora finansów publicznych są bardzo dobre, a doświadczenie gmin w realizacji operacji powoduje, że nie trzeba obawiać się o osiągnięcie wskaźników. Jakość wniosków grantowych systematycznie wzrasta. Obecnie duża część z nich nie wymaga uzupełnień. Część NGO nie tylko nabiera doświadczenia w kolejnych edycjach grantu ale dzieli się też tym doświadczeniem z innymi organizacjami, zachęcając do uczestnictwa w procesie aplikacyjnym. Jakość wniosków oraz liczba organizacji pozarządowych stawająca do konkursów wskazuje na sukces szeroko zakrojonych działań LGD na rzecz rozwoju aktywności społecznej mieszkańców i organizacji.
----	--	--

Pytania uzupełniające:

a)	W jakich obszarach tematycznych jakość wniosków jest zadowalająca, a w których budzi wątpliwość?	Wnioski składane przez grantobiorców są na coraz to wyższym poziomie. Często zdarza się, że grantobiorca po wykonaniu zadania wnioskuje po raz kolejny. Można wtedy zauważyć wpływ doświadczenia na jakość wniosku, sposób realizacji oraz rozliczenia zadania. Dla wnioskodawcy pierwszy raz podchodzącego do zadania wniosek wydaje się bardzo trudny, szczególnie biznesplan w przedsięwzięciach związanych z przedsiębiorczością. Znaczna część takich wnioskodawców korzysta z pomocy zewnętrznych ekspertów lub firm konsultingowych. Takie wnioski są poprawne pod względem technicznym ale często zawierają nieścisłości lub błędy logiczne. We wszystkich przypadkach decydującą zmienną wpływającą na jakość wniosku jest doradztwo prowadzone przez pracowników LGD.
----	--	--

b)	Jeżeli jakość w pewnych obszarach budzi wątpliwość, czy może odbić się na realizacji celów LSR?	Wnioski słabsze jakościowo (dotyczy to przede wszystkim wniosków w ramach projektów grantowych) stanowią pewną obawę w realizacji celów LSR. Jednakże biuro LGD, mając świadomość realnych zagrożeń, dokłada wszelkich starań by na etapie doradztwa/uzupełnień skorygować ich jakość oraz nieustannie wspierać i nadzorować podczas ich realizacji i rozliczania.
----	---	--

c)	Co można zrobić by podnieść jakość wniosków?	Rekomendacja: Utrzymać wysoką jakość doradztwa jako ważnego czynnika wpływającego na jakość wniosku a w perspektywie na jego realizację.
----	--	---

3.	W jakim stopniu stosowane kryteria wyboru projektów spełniają swoją rolę?	W opinii uczestników warsztatów kryteria wyboru projektów dotychczasowo spełniały swoją rolę. Pewne obawy może budzić wprowadzenie do katalogu kryteriów dodatkowych punktów za rozwój produktu lokalnego/ tradycyjnego/regionalnego o charakterze produktu rolnego; krótkie łańcuchy dostaw nieprzetworzonej lub niskoprzetworzonej żywności. Znacząca wartość tego kryterium może powodować, że wnioskodawcy będą próbować zdobyć punkty wprowadzając do swego pomysłu na biznes elementy do niego niepasujące.
----	---	---

Pytania uzupełniające:

a)	<i>Czy są jednoznaczne, obiektywne, czy pozwalają wybrać najlepsze wnioski?</i>	W 2020 roku na wniosek Samorządu Województwa LGD wprowadziła kryterium premujące przetwórstwo produktów rolnych oraz skrócenie łańcuchów dostaw nieprzetworzonej i niskoprzetworzonej żywności. Kryterium to nie wynikało bezpośrednio z analizy oczekiwań i potrzeb społeczności lokalnej i znacząco zaburzyło bardzo starannie zaprojektowany katalog kryteriów lokalnych. Dodatkowo znaczna ilość przypisanych im punktów, może stanowić utrudnienie w osiągnięciu minimum punktowego przez potencjalnych beneficjentów, zaś brak uszczegółowień niniejszego kryterium może spowodować, że wnioskodawcy będą starali się sztucznie wprowadzać do wniosku działania tylko po to by uzyskać dodatkowe punkty.
b)	<i>Czy wnioskodawcy zgłaszają wątpliwości odnośnie kryteriów, jakie?</i>	Problem, o ile występuje dotyczy głównie kryterium innowacyjności, co przejawiało się szczególnie w naborach dla przedsiębiorców, składanymi protestami. Wprowadzenie w tej grupie operacji potwierdzenia innowacyjności kryterium przez odpowiednią instytucję (uczelnia, NOT, stowarzyszenia branżowe), zabezpieczyło w tym zakresie przed roszczeniami.
c)	<i>Co można zrobić, żeby poprawić katalog kryteriów?</i>	Rekomendacja: Należy przeprowadzić analizę katalogu kryteriów oraz warunków wypełnienia tych kryteriów w ramach naborów z zakresu przedsiębiorczości w zakresie realnych możliwości osiągnięcia przez wnioskodawców minimum punktowego.

4.	W jakim stopniu wybierane projekty realizowane w ramach LSR przyczyniają się do osiągnięcia celów LSR i w jakim stopniu przyczyniają się do odpowiadania na potrzeby społeczności z obszaru LGD?	Wszystkie wybrane projekty przyczyniły się do osiągnięcia celów LSR. LSR została opracowana w odpowiedzi na zdiagnozowane problemy społeczne tak więc każda operacja realizująca LSR wpisuje się w odpowiedź na potrzeby społeczne obszaru LGD.
----	--	---

Pytanie uzupełniające:

a)	Jakie zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej nastąpiły i mogą mieć wpływ na dezaktualizację LSR?	<p>Pandemia covid-19 znacząco wpłynęła na działanie LGD w kontekście pobudzania aktywności na obszarze. Utrudniła realizację operacji przez beneficjentów. Wśród grantobiorców największe problemy wystąpiły w projektach nastawionych na imprezy i wydarzenia wymagające spotykania się mieszkańców. Wśród przedsiębiorców trudniej było pozyskać pracowników, zmieniły się ceny maszyn, produktów i usług. Bardzo trudna sytuacja wielu branż przeniosła się na kondycję wielu firm, powodowała trudności z utrzymaniem zadeklarowanych miejsc pracy.</p> <p>Koncentracja LGD na projektach grantowych spowodowała z jednej strony duży nakład pracy biura na pobudzenie organizacji, wsparcie we wnioskowaniu, realizacji i rozliczeniu. Z drugiej zaowocowało to znaczącym wzrostem aktywności NGO, nabieraniem doświadczenia i większą odwagą w sięganiu po zewnętrzne źródła dofinansowania.</p>
----	--	--

b)	Czy widać zróżnicowania potrzeb między poszczególnymi gminami? Jak i jak można na nie zareagować?	<p>Duży obszar LGD powoduje, że gminy są zróżnicowane. Zależy to w mniejszym stopniu od wielkości samej gminy, czy oddalenia od siedziby LGD, a bardziej od zasobności mieszkańców i samorządu. Gminy biedniejsze widzą w LGD ważniejsze źródło pozyskiwania funduszy, jednakże gminy o wysokim statusie ekonomicznym nadal wiodą prym w ich pozyskiwaniu.</p> <p>Rekomendacje: Dalej wspierać gminy o mniejszej aktywności i działać na rzecz wyrównywania szans na obszarze. Podjąć próbę sieciowania organizacji pozarządowych tak, by LGD stało się ważnym ośrodkiem dystrybucji informacji oraz skupiało NGO wokół silnego lidera.</p>
----	---	---

5.	Czy przyjęty system wskaźników dostarcza wszystkie potrzebne informacje niezbędne do określenia skuteczności interwencyjnej strategii?	<p>Na obecnym etapie wdrażania LSR poziom osiągniętych wskaźników informuje w sposób zadawalający o wysokiej skuteczności tego procesu. Dużą pomocą dla biura są okresowe, zbiorcze informacje z UM dotyczące aktualnych stanów realizacji z poszczególnych zakresów interwencji. Z uwagi na trudności i niestabilność rynku w następstwie pandemii, najczęściej emocji przysparzał wskaźnik osiągnięcia zakładanych ilości miejsc pracy, do utworzenia których zobowiązali się wnioskodawcy projektów z rozwoju przedsiębiorczości. W ostatnim czasie z dużym niepokojem, ale też z empatią, rozumiejąc obiektywne trudności, pozytywnie rozpatrywaliśmy wnioski wielu z nich o zmniejszenie tego zatrudnienia, narażając się tym samym na nieosiągnięcie założonego dla nas wskaźnika.</p>
----	--	--

Pytania uzupełniające:

a)	<i>Czy zbierane dane są wiarygodne, a źródła trafne?</i>	Bazując na prowadzonym na bieżąco przez biuro LGD monitoringu realizacji LSR, należy uznać iż gromadzone dane są w pełni wiarygodne. Pochodzą one z różnych źródeł - opierają się na informacjach przekazywanych z Urzędu Marszałkowskiego, ale również bezpośrednio od beneficjentów pomocy, za pośrednictwem wypełnianych przez nich, po realizacji operacji, ankiet monitorujących.
b)	<i>Jeśli nie to jakie zmiany można wprowadzić na tym etapie?</i>	Rekomendacja: Monitorować realizację wskaźników zatrudnieniowych i w przypadku zagrożenia występować do Samorządu Województwa .

6.	Czy procedury naboru wyboru i realizacji projektów są przyjazne dla beneficjentów?	<p>Procedury są stosunkowo łatwe tylko dla doświadczonych wnioskodawców. Pierwsze podejście do wniosku nawet dla pracowników samorządowych ujawnia znaczące różnice w środkach z PROW w stosunku do innych funduszy.</p> <p>Procedury grantowe, z uwagi na brak pełnego prefinansowania grantów stanowią pewną barierę dla organizacji pozarządowych, z uwagi na brak bądź niski poziom własnych środków finansowych, niezbędnych dla zabezpieczenia wkładu własnego.</p> <p>Wydłużenie czasu trwania naboru nie jest też korzystnym rozwiązaniem. Wnioski składane są w pierwszych dniach naboru oraz w ostatnich. Dla LGD jest to niepotrzebne wydłużenie procedury w sytuacji, gdy długość procesu negatywnie wpływa na realizowalność operacji.</p>
----	--	---

Pytanie uzupełniające:

a)	Jakie zmiany można wprowadzić w procedurach na tym etapie by podnieść ich użyteczność?	<p>Rekomendacja: Wystąpić z wnioskiem do UM o skrócenie długości naboru do 14 dni. Przeprowadzić analizę procedur grantowych celem jej uproszczenia w kolejnym okresie programowania.</p>
----	--	---

7.	Jaka jest skuteczność działania biura LGD (działań animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?	<p>Mimo wciąż panującej sytuacji epidemicznej działania biura LGD w pełni koncentrowały się na wypełnianiu obowiązków związanych z realizacją LSR. LGD ogłosiło i przeprowadziło 3 nabory na projektu grantowe. Pracownicy Stowarzyszenia świadczyli usługi doradcze w bezpośrednim kontakcie z potencjalnymi wnioskodawcami. LGD przystąpiło do realizacji operacji własnej w zakresie rewitalizacji ścieżki rowerowej wokół Zalewu Sulejowskiego im. Zygmunta Goliata. Zrealizowano wszystkie z zaplanowanych na 2021 r. warsztatów artystycznych, kulinarnych, skierowanych do lokalnej społeczności. Ponadto przeprowadzono III już z kolei, edycję naboru wniosków na użycie Znak Marki Lokalnej Dolina Pilicy zwolnij bieg... . Kolejne wydane certyfikaty powiększają liczbę produktów, usług i inicjatyw silnie promujących i wzmacniających lokalne zasoby.</p>
----	--	--

8.	a) Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD, by skuteczniej realizowała cele LSR?	<p>Uprościć biurokratyczne procedury. Wystąpić z wnioskiem do UM o skrócenie długości naborów do 14 dni.</p>
----	---	--

9.	Inne zagadnienia związane z procesem realizacji LSR	<p>W 2021 roku LGD podjęło działania zakrojone na szeroką skalę w ramach Marki Lokalnej Doliny Pilicy. Odbyła się kolejna, III już z rzędu, edycja naboru wniosków na przyznanie Znak Marki Lokalnej Dolina Pilicy zwolnij bieg....., przeprowadzono profesjonalną sesję fotograficzną produktów, usług, inicjatyw objętych marką, umożliwiono laureatom Marki prezentację ich produktów/usług podczas Spalskiego Jarmarku Antyków i Rękodzieła Ludowego w Spale, wydano Katalog produktów, usług i inicjatyw Marki Doliny Pilicy na lata 2021-2022 oraz założono stronę internetową jej poświęconą.</p>
----	---	--

10.	Sposób wykorzystania rekomendacji	Rekomendacje wypracowane w toku ewaluacji wewnętrznej, której podsumowaniem był warsztat refleksyjny sprzed roku zostały zrealizowane w pełnym zakresie. Obecnie przedstawione rekomendacje zostaną przeanalizowane przez zespół złożony z pracowników biura, Zarządu oraz Rady LGD. Realizacja rekomendacji oraz efekty ich wdrożenia będzie elementem oceny w kolejnej ewaluacji wewnętrznej.
-----	-----------------------------------	---